

ξύλινη σφαίρα μέσα ἀς ἔνα ποταμὸν νὰ
μὴν ἀκολευθήσῃ τὸ ρεῦμα τῆς νερᾶς.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΑΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΛΑΘΗΝΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΜΑΤΑΣ Θ. ΠΑΤΣΙΟΣ

Μὰ πῶς ή Γῆ, ἀπε πρὸς τάτοις ἡ
Μαρκέζα, μὲ ὅλου τῆς τὸ βάρος βα-
σάζεται ἐπάνω ἀς τὴν θράνιόν σα ὑλην,
ἡ ὄποια πρέπει νὰ ἔναι πολλὰ ἐλα-
φρή, ἀφ' ἧς ἔναι τόσου ὑγρὰ καὶ ρευ-
μή; δὲν ἐπεται, τὴν ἀπεκρίνην, ἐκεῖνο
ὅπερ ἔναι πλέον ὑγρὸν νὰ ἔναι καὶ
πλέον ἐλαφρόν· Ε'πεδὴ καὶ τί ἔχετε
νὰ ἀπῆτε διὰ τὸ καράβι μας τὸ μεγά-
λο, τὸ ὄποιον μὲ ὅλου τα τὸ βάρος
ἔναι ἐλαφρότερον ἀπὸ τὸ νερὸν, ὥσταν
ὅπερ ἐπιπλέα; δὲν ἔχω νὰ σ' ἀπῶ
πλέον τίποτε, μ' ἀπεκρίνη τρόπον τι-
νὰ μὲ νυμὸν, ἡ Μαρκέζα, ἐν τοσῷ ἔ-
χας πρόχειρον τὸ μεγάλο σα καράβι.
Μὲ βεβαιώνεις ὅμως ὅτι δὲν ἔχει τινὰς
φόβουν ἐπάνω ἀς ἔνας σφινδυλόνι τόσου
ἐλαφρὸν κανῶς μ' ἐκατέζησες τὴν Γῆν.

Καὶ καλὰ, τὴν ἄπα, ἃς βάλωμεν τέσσαρας Εὐλέφαντας νὰ τὴν σηκώνουν κανὼς κάριμνυν οἱ Ἰνδοί. Ιδὸς δὲ αὖτας σύζημα, ἐφώναξεν δὲ Μαρκέζα, τελάχιστον ὅμιλος αὐτὸς τὰς ἀνθρώπιτες ἔγω τὰς ἀγαπῶ μὲ τὸν δὲ ἐπρομήνευσαν καὶ διὸ τὴν ἀσφάλειάν των, καὶ εἴβαλαν καλὰ θεμέλια, ἃς καιρὸν διπέντε ἡμᾶς οἱ Κοπερνιακοὶ ἀμενῶ τόσου πολλὰ ἀπροσόχατοι, ὥστε . σέργομεν νὰ πλέωμεν ἀπλῶς καὶ ὡς εἴτυχε μέσα τῆς αὐτὴν τὴν ἀράνιον ὕλην· καὶ σὲ ὑπόχομαι ὅτι οἱ Ἰνδοὶ ἀντίτεροι πῶς δὴ Γῆ ὑπόκειται εἰς τὸν παραμικρότερον κίνδυνον τᾶς νὰ κινηθῇ ἢ θελαν διπλασιάσῃ τὰς Εὐλέφαντας. Αὐτὸς βέβαιας ἐπρεπε νὰ γίνῃ, τὴν ἀπεκρίσην γελῶντας μὲ τὰς σοχασμάς τῆς, καὶ δὲν πρέπει τινὰς νὰ ἀκριβευθῇ τὰς Εὐλέφαντας διὰ νὰ κοιμηθῇ μὲ ἀσφάλειαν. Οὐδενὶ ἀντίτεροι εἴχετε χρέοιν θέλομεν βάσι.

λῃ ἃς τὸ σύζημά μας ὅσες καὶ σὲν ἀγαπᾶτε, ἔπειτα θέλομεν τὰς ἀφαιρέσαις ὄλιγον κατ' ὄλιγον κατ' ἀναλογίαν τῆς ασφαλείας ὅπερ ἡ θέλετε λαμβάνη. Μὲ τὰ ὄλα με, ἀπέκριθη ἡ Μαρκέζα, αρχισα απὸ τώρας νὰ θαρρώσῃ δὲν εἶναι τόσον πολλὰ ἀναγκαῖοι οἱ Ελέφαντες, καὶ αἰσθάνομαι ὅτι ἔχω ἀριετὴν δύναμιν διὰ νὰ τολμήσω νὰ γυρίζω. Πολὺ ἔχετε ἀκόμι νὰ προχωρήσετε, τὴν ἄπα, καὶ μὲ μεγάλην εὐχαρίσησιν θέλετε γυρίζα, καὶ πολλὰς χαροποιίας ἰδέας θέλετε ἀναπλάττα ἐπάνω ἃς αὐτὸ τὸ σύζημα, κανὼς ἐγὼ, παραδίγματος χάριν, μερικαῖς φοραῖς ἰδεῶμαι ὅτι εἴμαι ἔξηρτημένος ἃς τὸν ἀέρα, καὶ ὅτι μένωντας ἀκίνητος ἐμῷ ὦ Η Γῇ γυρίζει ὑποκάτω με ἃς ἀκοσιτέσσαρας ὥρας, βλέπω νὰ περνῶν ἐμπρὸς απὸ τὰ μάτια με ὄλα ἐκεῖνα τὰ διαφορετικὰ πρόσωπα, αὖτας ἀσπρα
ἄλλα

ἄλλα μαῦρας (15'), ἄλλα μελαχροινὸς καὶ
ἄλλα ωχρά. Κατὰ πρῶτον νὰ περιένη
καπέλα, ἐπατα σαρίκια, κατόπιν κε-
φαλια μαλιαρά (12') καὶ ἐφεξῆς κεφά-
λια ξυρισμένα, πότε νὰ φαίνωνται πο-
λιτᾶαι μὲ καμπαναριά, ἄλλοτε πολι-
τᾶαι μὲ ὑψηλὲς ὁβελίσκους ἔχοντας
μηνοαιδεῖς σελήνας ἀς τὰς κορυφάς των,
πότε πολιτᾶαι μὲ πύργους φαρφαρένιες,
καὶ ἄλλοτε τόποι μεγάλοι μόνου μὲ
καλύβας, ἐδὼ πελάγη ἐκτεταμένα,
ἐκεῖ ἔρημοι φρικώδεις, καὶ τέλος πάν-
των ὅλη αὕτη ἡ ἄπιστος τροπολογία
ὅπερ ἔναι ἀς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς.

Τῇ ἀληθείᾳ, ἀπεν ἡ Μαρκέζα, αὐ-
τὸ ὅλου ἀξίζει νὰ καταδαπανήσῃ τινὰς
ἀκοστέσσαρες ὥρας ἀπὸ τὸν καιρόν τα-
διὰ νὰ τὸ ίδη· λοιπὸν κατὰ τὸν τρό-
που αὐτὸν ὅπερ λέγεται, ἀς τὸν ίδιον
τόπου ὅπερ ἔμενε τώρα, δὲν λέγω ας

τῦτο τὸ δάσος, ἀλλ' ἂς τὸν ὕδιον τόπουν ἐκλαμβάνωντάς του ἄς τὸν αἰέρα, περνῶν κατὰ συνέχειαν ἀληθοδιαδόχως ἀλλα εἴδη, τὰ δύοια πέρνων τὸν τόπουν μας, καὶ ἐπομένως μετὰ παρέλευσιν ἀκοστεσσάρων ὥρῶν ἐπιερέφομεν πάλιν ἡμᾶς.

Οἳ Κοπέρνικος ὁ ὕδιος, τὴν ἀπειρίνην, δὲν ἡμπορεῖσθε νὰ τὸ ἐννοήσῃ καλήτερον· κατὰ πρῶτον λοιπὸν θέλειν περάσαι ἀπ' ἐδῶ Αὐγγλέζοι, οἱ δύοιοι θέλειν συνδιαλέγωνται ἵσως διὰ κανέναν σκοπὸν πολιτικὸν μὲν ὀλιγωτέραν εὔνυμίκην καὶ ἀξειότητα, ἀπ' ὅσην ἔχομεν ἡμᾶς ὄμιλοντες περὶ Φιλοσοφίας. Αὐτολένως θέλει εἰληφθῆ μίαν μεγάλη θάλασσα, καὶ ἐνδεχόμενον νὰ εὑρεθῇ μέσαν ἀς αὐτὴν καὶ κανέναν καράβι, τὸ δύοιον νὰ μὴν ἔχῃ εκεῖ τόσην πολὺν ἄνεσιν ὅσην ἔχομεν ἡμᾶς ἐδῶ. Επο-

μένως θέλειν φανῆ οἱ Ἰροκβέζοι τρώγοντες ζωντανὸν κανένα αἰχμάλωτον, ὁ ὅποιος θέλει προσποιῆται πῶς δὲ τὸν μέλαι ποσῶς· καὶ μετ' αὐτὸς γυναικες ἀπὸ τὴν Γῆν τῇ Ιεσσῷ, αἱ ὅποιαι νὰ καταδιπανῶν ὅλου τοῦ τὸν καρδὸν μόνου καὶ μόνου ἐξ τὸ νὰ ἔτοιμαζεν τὸ τραπέζῃ διὰ τὰς ἄνδρας των, καὶ νὰ ζωγραφίζεν μαβιὰ τὰ χάλι καὶ φρύδια των, διὰ νὰ ἀρέσειν εἰς τὰς πλέον ἀχρεάς ἀνθρώπες τῇ κόσμῳ. Κατόπιν οἱ Τατάροι ὅπε νὰ πηγαίνουν μὲ μεγάλην εὐλαβειαν ἐξ τὸ προσκύνημα τῇ μεγάλῃ Ιερέως των, ὁ ὅποιος δὲν εὔγαίνει ποτὲ ἀπὸ τὸν σκοταγὸν τόπου ὅπε κάθηται, ἀλλ' ἀπότοτε τὸν φέγγυεν λαμπάδες ἀσβυται, ἀπὸ τῶν ὅποιων τὸ φῶς βλέπεν καὶ οἱ προσκυνήται καὶ τὸν προσκυνῆν. Εἴφεξῆς ὁραῖαι Κιρκασιονᾶ, αἱ ὅποιαι μὲ ἀπλάσιαν τρόπου χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν

νὰ χαρίζει τὸν πρῶτον νεοελλόντα αὐνηρωπον ὅ, τι καὶ αὖ εἶχεν, ἐκτὸς ἔκεινα μόνου ὅπερ θαρρεῖται. Οὐδὲν διαφέρει τοιαῦτας αἰσθητοῖς αὐνδραῖς των. Εἴπειτο
οἱ μικροὶ Τατάροι πηγαίνοντες νὰ κλέψουν γυναικας διὰ τὰς Τέριας καὶ Πέρσας, τέλος πάντων καὶ ἡμεῖς οἱ ίδιοι ζώας ἀκόμη ὄνειροπολεῖτες.

Πολλὰ νόσιμον εἶναι, ἀπεν ἦ Μαρκέζα, νὰ ιδεῖται τινὰς αὐτὰ ὅλα ὅπερ μὲ εἶπες. Αὐτοὺς ἐγὼ ἔβλεπε ὅλα αὐτὰ ἀπὸ αὐνω, ἀγαπᾶσα νὰ εἴχε τὴν αἰδειαν τῆς νὰ ἐπιταχύνω, ἢ νὰ ἀργοπορῶ τὴν κίνησιν τῆς Γῆς καὶ τὸ σού τὰς ὑποκαέμενα ἡδελαν μὲ ἀρέσῃ περισσότερον, ἢ ὅλιγώτερον. Καὶ σὲ πληροφορῶ πῶς ἡδελα κάμη νὰ περάσει πολλὰ ὀγλήγωρα ἐκεῖνοι ὅπερ πονοκεφαλῶν μὲ τόσην σοβαρότητα διὰ πολιτικὰς ὑπονέσεις, ἢ ὅπερ τρώγει ζωντανάς

τὰς ἔχοντας τῶν. Εἶναι δημοσίοι πόλεις διὰ τὰς ὁποίας ἡ σελαῖς ἔχῃ περιέργειαν, καθὼς εἴναι, λόγω χάριν, ἐκεῖναι αἱ ὠραῖαι Κιρκασικαὶ ὅπερ ἔχουν τέτοιαν ἴδιαιτέραν συνήθειαν. Μὰ ἀπέρασεν ἀπὸ τὸν νῦν με μίχη ἀπορίᾳ πόλεις μεγάλη.

Αὐτὸν δέ τις γεγράψας, οὐδεὶς ἡμῶν ἀλλάξομεν
αὔραται κατὰ τὸ λεπτὸν, καὶ πνέομεν αἴστο-
τε ἀλλὰ τόπῳ αὔραται. Παντελῶς κερά με,
τὴν ἀπεκρίσθη, ἐπειδὴ καὶ ὁ αὔρας ὅπερ
περικυλώνει τὴν Γῆν ἐκτάνεται μόνου
ἔως ἔνα διάζημα ὑψοῦ, ἔως ἄκοσι λέ-
γας τὸ πολύ. Οὐδενὶ καὶ μᾶς ἀκολο-
νεῖ καὶ γυρίζει μαζὴ μὲν ἡμᾶς. Ισως
ἔτυχε ναὶ ἴδητε καμμίαν φορὰν τὸ ἔρ-
γον τῆς σκωληκίης ὅπερ κάμνει τὸ μετά-
ξι, δηλαδὴ ἐκεῖνα τὰ λεγόμενα κακά-
λια ὅπερ αὐτὰ τὰ ζωῦφια κατασκευάζεν
μὲ τόσην τέχνην καὶ ἐπιτηδειότητα διὰ
νὰ φυλακωθῶν μέσα. Αὐτὰ τὰ κακά-
λια εἶναι κατασκευασμένα ἀπὸ μετάξι

πολλὰ πυκτὸν, ἃναι ὅμως σκεπασμέναι
ἀπὸ ἔνα χυθῆσι πολλὰ ἐλαφρὸν, ἀπα-
λὸν καὶ ἀραιόν· κατὰ τὸν αὐτὸν τρό-
που καὶ ἡ Γῆ, αὐτὴ μὲν κανὸς ἐαυτὴν
Ἴγαις ζερεά, εἶναι ὅμως σκεπασμένη ἀπὸ
τὴν ἐπιφύλειάν της ἕως ἃς ἔναι διάζημα
ὕψος μὲν ἔναι εἴδος χυθῆσι, τὸ ὄποιον
ἔναι ὁ ἀέρας, καὶ ἕτως ὅλο τὸ κακελί^{τε} μεταξῖε γυρίζει ἃς τὸν αὐτὸν καιρόν.
Παράνω δὲ ἀπὸ τὸν ἀέρας ἔναι ἡ θρά-
νιος ὄλη, ἡ ὄποια ἔναι ἀσύγκριτως κα-
ναρωτέρα, λεπτοτέρα καὶ μάλιστα πλέ-
ον κινημένη ἀπὸ αὐτόν.

Μὲ πολλὰ ποταπὰς θέας, εἴπειν ἡ
Μαρκέζα, μὲ παραβήνεις τὴν Γῆν, ὃς
τόσου ἐπάνω ἃς αὐτὸ τὸ κακελί τε με-
ταξῖε ἔναι ὄπε γίνονται οἱ τόσου με-
γάλοι πόλεμοι, καὶ ὄπε διακρατεῖ παν-
ταχόνειν μία τόσου μεγάλη ἀσκησις
καὶ ἀσχολία. Ναὶ, τὴν ἀπεκρίσην,
καὶ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΗ ΕΠ. ΚΙΘΗΓΗΤΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΡΟΥ

Ε.Γ.Δ.Ε.Κ.α.Ι
ΙΟΝΝΙΝΑ 2006

ΒΡΑΔΙΑ' Α'. 61

καὶ ἐνῷ ὅλα αὐτὰ γίνονται, ἡ φύσις
ὅπῃ δὲν θέλει νὰ ἔξεύρῃ αὐτὰς τὰς ἴδι-
αιτέρας μικρὰς κινήσεις μᾶς φέρει ὅλως
μαζὴ μὲ μίαν γενικὴν κίνησιν, καὶ παί-
ζει μὲ αὐτὴν τὴν μικρὰν σφαίραν.

Μὲ φαίνεται, ἅπειν ἡ Μαρκέζα, ὅτι
ἔναις γελοιῶδες τὸ νὰ ἔναις τινὰς ἐπάνω
αἱ; ἔναις πρᾶγμα ὅπῃ γυρίζει, καὶ νὰ τυ-
ραννῆται τόσου πολύ. Ή δυνυχία ὅ-
μως ἔναις ὅπῃ δὲν ἔναις τινὰς πληροφο-
ρημένος ὅτι γυρίζει, ἐπειδὴ καὶ ἐν συγ-
τόμῳ σοὶ λέγω, διὸ νὰ μὴν σὲ κρύψω
πλέον τίποτες, ὅτι ὅλοι οἱ προσοχασ-
μοὶ καὶ αἱ πρόμήνειαι ὅπῃ λαμβάνεις
διὸ νὰ μ' ἐμποδίσῃς τὸ νὰ ἔναις αἰδη-
τὴ ἡ κίνησις τῆς Γῆς, ἢς ἐμέναις ἔναις
ὕποπτοι. Διατί πῶς ἔναις δυνατὸν ἡ
τόση κίνησις νὰ μὴν ἀφίνῃ παντελῶς
παραμικρὸν καῖν σημεῖον αἰδητὸν ἀπὸ
τὸ ὅποιον νὰ τὴν γυρισθῇ τιγάς;

Αἱ πλέον φυσικαὶ κινήσεις, τὴν ἀπεκρίθην, καὶ αἱ πλέον κοιναὶ εἶναι ἐκάναι τὰς ὅποιας αἰδανέται τινας ὀλιγώτερον, καὶ τῶτο ἀληθεύει ἔως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἡδικήν. Επειδὴ καὶ ἡ κίνησις τῆς φιλαυτίας εἶναι εἰς ἡμᾶς τόσον φυσική, ὅπερ ἔπὶ τὸ πλεῖστον ἔτε τὴν αἰδανόμενα, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι κινέμενα ἀπὸ ἀλλα αἴτια. Αὖχ! μὲν ἄπε συντυχαίνεις περὶ ἡδικῆς, ἐνῷ εἶναι λόγος περὶ φυσικῆς, ὅπερ ἔξι χασματερίέσαι. Αἳς ἐπειρέψωμεν λοιπὸν, διατὶ καὶ εἴναι ἀριετὰ τὰ τόσα, ὅσον διὰ τὴν πρώτην φοράν. Αὔριον δὲ πάλιν θέλομεν ἔλεθη ἐδὼ τε λόγος εἰ μὲ τὰ συζήματά σε, καὶ ἐγὼ μὲ τὴν ἀμάνειάν με.

Οὕτων ἐπειρέψωμεν εἰς τὸ σπῆτι, τὴν εἶπα, διὰ νὰ ἐπαντλήσωμεν τὴν ὑλὴν τῶν συζημάτων, ὅτι εἶναι ἀκόμι εἶναι τρίτου σύζημα ὅπερ ἐπενόησεν ὁ Τύχων

Βράγ-

Ε.Γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Βράγχης (ιή) ὁ ὅποιος θέλωντας ἀφεύκτως νὰ εἴναι ἡ Γῆ ἀκίνητος, τὴν ἔνθεσην ἐξ τὸ κέντρου τῆς κόσμου, καὶ ὑπέθεσε ναὶ γυρίζῃ περὶ αὐτὴν ὁ Ήλιος, περὶ δὲ τὸν Ήλιον νὰ γυρίζει ὅλοι οἱ ἄλλοι Πλανῆται, ὡσὰν ὅπερ ὕζερον ἀπὸ τὰς νεας παρατηρήσεις καὶ ἀνακαλύψεις, δὲν ἦτον πλέον τρόπος νὰ ὑποθέσῃ σὺ ὅτι οἱ Πλανῆται γυρίζει περὶ τὴν Γῆν. Η^ε Μαρκέζα ὅμως τῆς ὅποιας τὸ διακριτικὸν εἶναι τόσον ζωηρὸν καὶ ὀξύ, ἔκρινεν εὐθὺς ὅτι εἴναι πολλὰ κατεξεργασμένου καὶ προσπεκοιημένου, τὸ νὰ ἔξαιρέσῃ τὴν Γῆν ἀπὸ τῆς νὰ ιινῆται περὶ τὸν Ήλιον, ἐνῷ δὲν ἥμπορεῖ νὰ ἔξαιρέσῃ τόσα μεγάλα σώματα. Οὕτι ὁ Ήλιος δὲν ἔπειται πλέον νὰ εἴναι ἐπιτήδειος διὰ νὰ γυρίζῃ περὶ τὴν Γῆν, ἀφ' ἧς ὅλοι οἱ ἄλλοι μεγάλοι Πλανῆται γυρίζει περὶ αὐτόν. Οὕτι τὸ μόνον πρᾶγμα ὅπερ αὐτὸς τὸ σύγημα δύναται

νὰ κάμη ἄναι τὸ νὰ ὑποεῖσῃ τὴν ἀκι-
νησίαν τῆς Γῆς, ὅταν ἔχῃ τινὰς ἔφε-
σιν μόνου ἴσχυρογνωμόνως νὰ τὴν ὑπο-
εῖσῃ, καὶ ὅχι παντελᾶς μὲ λόγου νὰ
τὴν ἀποδέξῃ. Καὶ τέλος πάντων ἀ-
πεφασίδη ὅτι ἡμᾶς πρέπει νὰ ἐπιμέ-
νωμεν ἃς τὸ σύζημα τῷ Κοπερνίκῳ, τὸ
ὅποιον ἄναι πλέον μονοειδὲς, πλέον χα-
ριεντιςικὸν, καὶ χωρὶς καμμίαν σύγκρα-
σιν προλήψεως. Εὐ συντόμω ἡ μόνη
ἀπλότης μὲ τὴν ὅποιαν ἀποδεικνύεται,
καὶ ἡ τόλμη τῆς κατασκευῆς τῷ προξε-
νῷ τῷ τῷ ἥδονὴν ἃς τῷ ἀπαδέξτῳ.

